

Mjällskallarna och polarna intar stan

Avgrundsvrål och djävulstecken är inte vad som förknippas med Moçambiques musikscen. Men när tredje upplagan av Metal Zone hemsöker Maputo är passada, marrabenta och annat tjafs långt, långt borta.

HIN HÅLE SJÄLV HADE INTE KLARAT att regisserat det bättre. Ondskefulla åskmoln ligger som en matta över fransk/moçambikiska kulturhusets öppna scen. Det stinker av billigt hembränt på läktaren och första parkett är redan dekorerad med en spya. Det är upplagt för non stop dödsmetall i tiotalet timmar.

Dark Necropoly öppnar festen och genast är de knappt femhundra i publiken med på satansverserna. Längst fram vid scenen uppstår nästintill tumult, det "headbangas" och "moshdansas", utsträckta pek- och lillfingrar höjs mot den svarta himlen.

Det finns gott om musikevenemang i Maputo, så gott som varje helg är det något på gång. Men rockband blir sällan tillfrågade.

Därför beslöt killarna i bandet med det förträffliga hårdrocksnamnet Kaspanatola (Mjällskalle) att själva dra igång en minifestival. Bandet består av bröderna Edson och Ivan Barros på sång och gitarr, samt basisten Luis Pereira. För ett halvår sedan avled trummisen hastigt och Kaspanatola har sedan dess ingen permanent trummis. Eftersom de spelade på Moçambiques 30-årsjubileum ifjol som sändes direkt i TV är bandet förmodligen det mest kända av de tyngre rockbanden i Moçambique.

– Till den första Metal Zone fixade vi allt på femton dagar. Vi fick hjälp från en skola som ställde upp med lokal och andra praktiska grejer. Mottjänsten var att vi hade temat "Ungdomar mot droger", säger 22-åriga sångaren Edson Barras.

DET BLEV STÖRRE GENSVAR ÄN VÄNTAT. Edson trodde att det bara fanns fyra hårdrocksband i stan, men 13 stycken dök upp till spelning och femhundra personer kom för att lyssna. Succé å ena sidan, men å andra sidan var det inte mycket som stämde runtomkring. Till tredje upplagan har de förberett sig bättre. En provspelning hölls för 16 band varav hälften blev uttagna till festivalen. Utöver dessa åtta bjöds det in ett band från Beira samt ett dragplåster från Sydafrika, Unwritten Friday. Men strul tillhör vardagen i Moçambique och två dagar innan festivalen hoppade huvudsponsorn mCell av utan att förklara varför. Surt, men inget som hindrade Kaspanatola från att fortsätta, fast nu med hopvecklade affischer och banderoller från mCell.

De flesta som pröjsat hundratusen meticais (cirka 25 kronor) i inträde är män. Ändå finns det fler kvinnor bland publiken än vad man kanske skulle ha väntat sig. Fast bara en finns uppe på scen.

Yara Polana spelar gitarr i *Guided by Nightmare* och får senare dessutom hoppa in som vikarie i ytterligare ett band där gitaristen lämnat återbud.

För två år sedan köpte Yara en akustisk gitarr som hon sedan dess plinkat envetet på varje dag. Till en början fick hon hjälp av sin musikaliska pappa, men hon blev snart för bra för honom. Dessutom gillar de inte samma sorts musik. Yara är en konsekvent dödsmetallare. När hennes klasskompisar på dataingenjörslinjen lyssnar på hitlistmusik spisar hon Cannibal Corpse eller Napalm Death. Men det är inte så lätt att få tag på skivor i Moçambique, speciellt inte i den musikgenren. Yara passar på att be vänner och släktingar som reser till Europa eller Sydafrika att köpa cdskivor åt henne. Fast vanligast är att kompisar med tillgång till internet laddar ner musik och kopierar till de andra.

Hon framstod som lite butter eller rent av stöddig på scen. Enligt henne själv var hon livrädd.

– Förutom några spelningar på privata fester så var det här min andra riktiga konsert. Det känns som om alla stirrar bara på mig hela tiden. Nu var dessutom hela min familj här, säger Yara Polana.

Inslaget från Beira, Inocent, ska ut som fjärde band. Minuterna innan vankar de av och an backstage. Det är första konserten utanför hemstaden och de är tydligt nervösa.

– Inte mer öl nu. Du kan dricka hur många du vill efter spelningen, säger trummisen till den alltför glada basisten.

Inocent har funnits i snart fem år fast medlemmar har kommit och gått. De har inga egna instrument utan måste hyra en studiolokal som kostar 200 000 per tvåtimmarspass varje gång de vill öva. Till spelningen i Maputo har de fått låna gitarr och bas av några kompisar. Trumsetet på plats delar alla banden på. Det finns inga pengar att tjäna förutom bussbiljetten fram och tillbaka. Mat och husrum får de hemma hos bröderna i Kaspanatola.

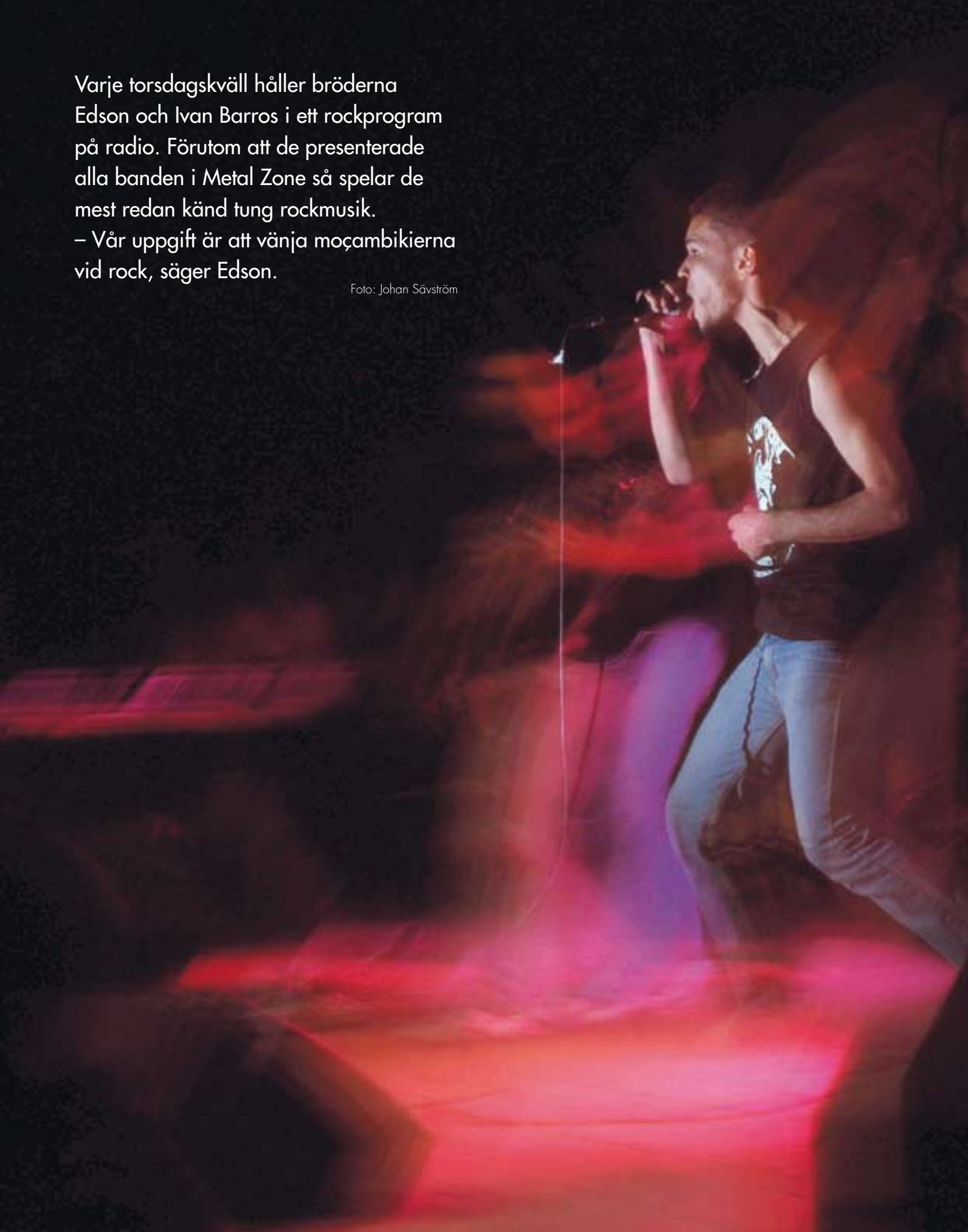
CELSE BISPO SOM SJUNGER I INOCENT är skeptisk inför spelningen. Han tror att deras band kommer att låta mycket sämre än de andra.

– Vi ligger efter banden från Maputo. De har mer erfarenhet och det märks på scen, säger Celso.

Mycket riktigt så börjar det trögt för Inocent. Eftersom basisten pimplade öl hann de aldrig göra soundcheck och nu krånglar

Varje torsdagskväll håller bröderna Edson och Ivan Barros i ett rockprogram på radio. Förutom att de presenterade alla banden i Metal Zone så spelar de mest redan känd tung rockmusik.
– Vår uppgift är att vänja moçambikierna vid rock, säger Edson.

Foto: Johan Sävström

– Alla i bandet skriver texter men det märks direkt vem som skrivit vad. Jag kan bara skriva när jag är nedstämd och då blir texterna sorgsna. Brorsan skriver komplicerade och djupa saker medan basistens texter uteslutande handlar om tjejer och fester, säger Edson.

Foto: Johan Sävström

det. Celso och Nelo Cripton bakom trummorna försöker hålla stämningen uppe med vrål och akrobatik medan gitarristen försöker få ordning på ljudet. Basisten lullar omkring på egen hand. Det dröjer inte länge förrän det hörs spridda kommentarer bland åskådarna om hur folk från Beira är. När väl första låten kommer igång både syns och hörs det att de hunnit bli rejält nervösa. Nja, kanske inte basisten. Men de skärper till sig under de två andra låtarna och när Inocent går av scen verkar publiken glömt den struliga inledningen.

Trots en full basist och en gitarr som inte lät hundraprocentig är killarna nöjda efteråt.

– Vi behöver definitivt bli tightare men det var skoj att spela inför en riktig rockpublik. I Beira består publiken mest av folk som vill lyssna passada, säger Celso Bispo.

Två dagar efter Metal Zone har Edson Barros rakat bort mohikanfrisuren.

– Folk är fördomsfulla mot hårdrockare i Moçambique. Jag

skulle aldrig bli insläppt på skolan så som jag såg ut på konserten. Därför är det bara inför spelningar vi fixar till frisyren och kläder. På måndag morgon måste vi vara som alla andra igen, säger Edson.

På det hela taget är han nöjd med tillställningen, fast ändå lite besviken över publikantalet. De hade lagt ner mycket jobb och egna pengar på marknadsföring av festivalen. 450 baetalande tycker han är för dåligt.

Till *Metal Zone 4* funderar Edson på att skära ner antalet band från Maputo och försöka bjuda in fler från de andra provinserna. Kaspanatola diskuterar även med de ansvariga på fransk/moçambikiska ifall det är möjligt att bjuda in ett fransk band.

– Eller varför inte ett svenskt? Det är viktigt för oss rockmusiker i Moçambique med begränsade förutsättningar att få influenser utifrån.

JOHAN SÄVSTRÖM